

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาพุทธทำนายในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ผู้วิจัยศึกษาในวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ (๑) เพื่อศึกษาพุทธทำนายที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท (๒) เพื่อศึกษาปัญหาในสังคมปัจจุบันที่สอดคล้องกับพุทธทำนาย (๓) เพื่อศึกษาหลักธรรมที่นำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาในสังคมปัจจุบันที่สอดคล้องกับพุทธทำนาย ผลการศึกษาพบว่า

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ พุทธทำนาย ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นได้มีการบันทึกเอาไว้ในพระไตรปิฎกตามพระพุทธศาสนาเป็นเรื่องที่มีการกล่าวขานและรอผลการทำนายมาเนิ่นนานถึงถึงพุทธศตวรรษซึ่งข้อพิสูจน์บางอย่างก็ให้เห็นจริงแล้ว แต่บางอย่างยังคงต้องใช้เวลาพิสูจน์ต่อไปในอนาคตการทำนายของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นคงไม่ต้องใช้วิธีการใด ๆ ในทางโหราศาสตร์ทุกแขนง เพียงแต่พระพุทธองค์ทรงกำหนดจิตพิจารณาเท่านั้นก็ทรงมีพุทธทำนายออกมาได้ทันที ความเป็นมาของพุทธทำนายนั้นเป็นความฝันของพระเจ้าปเสนทิโกศลแห่งแคว้นโกศลได้ทรงพระนิมิตประหลาด ๑๖ ประการ และ พระพุทธองค์ทรงมีพระพุทธานุญาตทำนายว่า ผลของพระสุบินจะไม่เกิดแก่พระเจ้าปเสนทิโกศลแต่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันห่างไกล ในการเมื่อพระราชามหากษัตริย์ (รวมทั้งผู้ปกครองประเทศ) มิได้ตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรม พุทธทำนายนี้มีความเป็นมาในพระไตรปิฎกเป็นพุทธพจน์ปรากฏในคัมภีร์เอกนิบาติชาดก ขุททกนิกายพุทธทำนาย (มหาสุบินชาดก) ที่ปรากฏในพระไตรปิฎกเดิมที่มีเพียงคาถาที่จารึกเป็นภาษาบาลีที่ถือว่าเป็นพุทธพจน์ซึ่งพระพุทธเจ้าตรัสไว้แต่โดยย่อโดยมีจุดประสงค์จะแสดงหลักธรรมทางพุทธศาสนาโดยอาศัยนิทานประกอบเพื่อแสดงแก่ประชาชนในสมัยพุทธกาล ฉะนั้นจะทราบเนื้อความของพุทธทำนายนั้นต้องอาศัยคำอธิบายที่เรียกว่า อรรถกถาชาดก ลักษณะสำคัญของพุทธทำนายที่ปรากฏในมหาสุบินชาดกที่ทำให้แตกต่างจากลักษณะของชาดกอื่น ๆ ถึงแม้จะมีลักษณะร่วมกับชาดกอื่น ๆ ในฐานะเป็นนิทานชาดกเช่นเดียวกันก็ตาม ลักษณะสำคัญดังกล่าวได้แก่เป็นนิทานเปรียบเทียบหรือนิทานอุทาหรณ์มีการการตีความให้มีหลากหลายรูปแบบมีรูปแบบการนำเสนอเรื่องแบบเหนือจริง และตีความสู่อนาคตแบบอุปมาอุปไมยประเภทของพุทธทำนายสามารถจัดประเภทได้ ๔ ประเภท ๑) เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ๒) เกี่ยวกับจริยธรรมของบุคคลด้านพฤติกรรมทางเพศและความมกตัญญูตเวที ๓) เกี่ยวกับสังคมการเมืองและเศรษฐกิจ ๔) เกี่ยวกับพุทธบริษัท

ทางการวิเคราะห์พุทธทำนายในมหาสุบินชาตคัมภีร์ชาตกัฏฐกถา หรือ อรรถกถาชาตก ได้อธิบายพุทธทำนายที่ปรากฏในมหาสุบินชาตกตั้งแต่เหตุเกิด ลักษณะความฝัน คำพยากรณ์ ความฝันแต่ละข้อโดยชี้ให้เห็นสภาพสังคมในอนาคตไว้ โดยระบุชัดเจนว่า เป็นคำพยากรณ์ของ พระพุทธเจ้า

ส่วนคัมภีร์ฎีกาสารตทีปนี ซึ่งสันนิษฐานว่าแต่งขึ้นในประเทศศรีลังกา ในสมัยพระเจ้า ปรีกัมพาหุ พระสารีบุตรเป็นผู้รจนา กล่าวถึงพระสุบินของพระเจ้าปเสนทิ ๑๖ ประการและผลที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากพระสุบินนั้นทุกข้อ โดยไม่ระบุว่าใครเป็นผู้ทำนายพระสุบินดังกล่าว

๕.๑.๒ ปัญหาในสังคมปัจจุบันที่สอดคล้องกับพุทธทำนายคือ

๑. ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องสำคัญที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางจากประชาชน และ ผู้ที่เกี่ยวข้องเพราะเป็นปัญหาที่ใกล้ตัวที่สุดที่มีผลกระทบโดยตรงต่อสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของ ประชาชนและทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงขั้นวิกฤตในทุกประเภทของทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอันเป็นผลพวงมาจากการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัยในช่วงเวลาที่ผ่านมาทำให้การใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ น้ำ ดิน และแร่ธาตุต่าง ๆ อย่างสิ้นเปลือง ฟุ่มเฟือย และไม่ประหยัด ส่งผลให้เกิดปัญหาและความเสื่อมโทรมของดินเกิดการบุกรุกทำลายป่าเกิดการสูญเสียพันธุ์พืชและสัตว์ ป่า นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไปเป็นการเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรม และบริการรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงจากสภาพชนบทเป็นชุมชนเมืองมากขึ้นเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิด ปัญหามลพิษทางน้ำ อากาศ และเสียง กากของเสีย ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และสารเคมีที่ทวีความรุนแรง มากยิ่งขึ้น ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนับเป็นปรากฏการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ชาติแต่เป็น ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมที่มนุษย์ได้กระทำขึ้นนับตั้งแต่การปฏิวัติอุตสาหกรรม การพัฒนาเทคโนโลยี และการเพิ่มขึ้นของประชากรมนุษย์อย่างรวดเร็ว

๒. ปัญหาทางด้านจริยธรรมปัญหาจริยธรรมในยุคสมัยปัจจุบันนี้ เป็นสิ่งที่น่าสะพรึงกลัวและ รุนแรงเอามากๆ เมื่อเทียบกับอดีตที่ผ่านมา เพราะปัญหาได้เกิดกระบวนการวิวัฒนาการเช่นเดียวกับ เทคโนโลยีที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปก้าวกระโดดซึ่งยากที่จะไล่ตามทันได้

๓. ปัญหาความเสื่อมทางคุณธรรมจริยธรรมของผู้ปกครอง และปัญหาทางเศรษฐกิจปัญหา เรื่องเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับปัญหาการเมืองการปกครอง กล่าวคือ ปัญหาเศรษฐกิจที่กล่าวถึงความ อยู่รอดทางเศรษฐกิจของผู้ที่ถูกคุกคามจากผู้มีอำนาจต้องยกสมบัติทุกอย่างให้แก่ผู้มีอำนาจเป็นการยอม ตนเป็นบริวารและหวาดกลัวต่อผู้มีอำนาจไม่กล้าแสดงตนในสังคม รวมทั้งการผูกขาดอำนาจทางการเมือง การปกครอง ส่งผลให้เกิดการผูกขาดในทางเศรษฐกิจด้วย ดังนั้นเมื่ออาศัยถึงความสัมพันธ์ใน ปรากฏการณ์ในพุทธทำนายข้างต้น ที่กล่าวถึงปัญหาดังกล่าวหากนำมาพิจารณาในบริบทของสังคมใน ปัจจุบันจะเห็นได้ว่า สังคมไทยประสบปัญหาดังกล่าวมากคือการเมืองการปกครอง มีปัญหาเรื่อง ผู้ปกครองที่มีอำนาจแต่ขาดคุณธรรมมีการทุจริตต่อหน้าที่และมีปัญหาคอร์ปชั่นโดยหาประโยชน์จาก

ตำแหน่งหน้าที่ของตนเองโดยใช้อำนาจหน้าที่ของตนเองไปในทางที่มีชอบ และระบบเศรษฐกิจที่เอื้อประโยชน์ให้เฉพาะคนบางกลุ่มบางพวก

๔. ปัญหาทางด้านศาสนา ในช่วงระยะของการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยสู่ความเจริญสมัยใหม่ที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการพัฒนาของประเทศ หรือการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมก็ตาม พระสงฆ์ก็ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวด้วย และเนื่องจากความไม่พร้อมของพระสงฆ์ทำให้ไม่สามารถยับยั้งกระแสค่านิยมที่มากับกระบวนการพัฒนาและการเจริญเติบโตของระบบทุนนิยมก็คือค่านิยมที่ว่าสังคมไทยมีนิสัยชอบบริโภคมากกว่าชอบผลิต ค่านิยมดังกล่าวส่งผลกระทบถึงค่านิยมในเรื่องบุญของคนไทยด้วย กล่าวคือ เน้นเรื่องการสร้างวัตถุมากกว่าอย่างอื่น เช่น โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ เป็นต้น ผลที่เกิดจากการสร้างก็มุ่งสวรรค์มากกว่าอย่างอื่นและสวรรค์ก็เป็นสวรรค์ชั้นต่ำที่มุ่งได้ความสุขทางเนื้อหนังได้ทรัพย์สินตอบแทนเฉพาะหน้า นอกจากนี้จะยังไม่สามารถยับยั้งแล้วพระสงฆ์บางส่วนยังถูกนิสสัยบริโภคครอบงำเหมือนกับคนทั่วไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากมีความเข้าใจและปฏิบัติพระธรรมวินัย คลาดเคลื่อน

๕.๑.๓ หลักธรรมที่นำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาสังคมปัจจุบันที่สอดคล้องกับพุทธทำนาย

หลักธรรมที่นำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่

๑. หลักความกตัญญูกตเวทีหลักกตัญญูกตเวที เป็นหลักของการให้โดยไม่หวังผลตอบแทนทั้งผู้ให้และผู้รับ ทั้งสองฝ่ายต่างเห็นคุณค่าของกันและกัน มีทัศนคติที่เห็นพ้องต้องกันในการทำดี หลักการตอบแทนที่บุคคลไม่ว่าจะถือลัทธิศาสนาใดก็ต้องมีไว้เป็นสิ่งจูงใจจิตใจในการระลึกถึงคุณความดีของสิ่งที่ให้และเคยให้ประโยชน์แก่เรา ทั้งด้านสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตทั้งหลาย

๒. หลักศีลจักษเห็น ว่า ศีล ๕ นั้นเป็นข้อห้าม คือห้ามไม่ให้มนุษย์กระทำความผิด เป็นหลักไม่ทำให้สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตได้รับความเดือดร้อน มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ การที่สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติจักถูกทำลายเสียหายหรือไม่ถูกทำลายมนุษย์เป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุด เหตุนี้เองมนุษย์จึงควรเริ่มต้นปลูกฝังจิตใจของตนเองให้รู้จักคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ หลักศีล ๕ ก็เป็นหลักธรรมที่ปลูกฝังให้มนุษย์มีจิตที่เคารพ กฎ กติกา มีระเบียบวินัย เมื่อมนุษย์เคารพกฎ กติกา มีระเบียบวินัย ก็จักสามารถนำความมีระเบียบวินัย มาประยุกต์ใช้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้เป็นอย่างดี เพราะมนุษย์เราก็คือเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมด้วย และมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ อย่างใกล้ชิด

๓. หลักความสันโดษหลักสันโดษเป็นหลักแห่งความยินดี พอใจ ในการแสวงหาปัจจัย ๔ ตามมีตามได้ตามฐานะและกำลัง การแสวงหาปัจจัย ๔ เป็นกิจกรรมประจำวันของมนุษย์ที่จะต้องแสวงหาเพราะมนุษย์ต้องการ การบริโภค อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย ทุกวัน ในการแสวงหาปัจจัยนั้นจักเห็นว่า ปัจจัยที่หามาได้จากธรรมชาติทั้งนั้น หลักสันโดษเราสามารถนำมา

ประยุกต์ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติได้อย่างเห็นได้ชัด โดยการให้ตระหนักและรู้จักแสวงหาปัจจัย ๔ ตามกำลัง ตามสมควร โดยไม่ทำลายให้ธรรมชาติทางสิ่งแวดล้อมเสีย

หลักธรรมที่นำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาทางจริยธรรม ได้แก่

๑. หลักสังคหัตถุ ๔ เป็นหลักสงเคราะห์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แสดงให้เห็นถึงการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันในหมู่สังคมหากมนุษย์มีการนำหลัก สังคหัตถุ ๔ นำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาทางจริยธรรมก็จะทำให้สังคม มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมากขึ้น ปัญหาที่มนุษย์ขาดจริยธรรมก็ลดน้อยลง

๒. หลักขรवासธรรม ๔ หลักขรवासธรรม เป็นหลักของการครองเรือน เป็นหลักสำหรับการบริหารสมาชิกในครอบครัวให้เกิดความสุข “ครอบครัว” เป็นสถาบันสังคมแรกเริ่มที่มีความสำคัญที่สุดเพราะเป็นสถาบันพื้นฐานที่มีบทบาทสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับมนุษย์ทุกคนในสังคมหลักขรवासธรรม ๔ จึงเป็นธรรมอันนำความสุขมาสู่ผู้ครองเรือนการดำเนินชีวิตครอบครัวจะมีความสุขความมั่นคงสมาชิกมีความอบอุ่นได้สมาชิกทุกคนจะต้องปฏิบัติตามหลักธรรมอย่างถูกต้อง การครองเรือนเป็นภารกิจที่สำคัญเพราะเป็นการอยู่ร่วมกันมีความเคารพนับถือให้เกียรติกันเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกันความตั้งมั่นของคู่สมรสย่อมสะท้อนให้เห็นถึงการจัดระเบียบชีวิตคู่ที่สมบูรณ์สร้างหลักในการดำเนินชีวิตแบบชอบธรรม คู่สมรสจะต้องยึดหลักขรवासธรรม (หลักธรรมสำหรับการครองเรือน) อันเป็นข้อปฏิบัติสำหรับสมาชิกทุกคนในครอบครัว หากมนุษย์นำไปประยุกต์ใช้ในการครองเรือนหรือบริหารครอบครัวก็จะทำให้ครอบครัวมีความสุขอย่างแท้จริง

๓. หลักทิส ๖ เป็นหลักที่ได้วางกรอบกฎเกณฑ์เกี่ยวกับหน้าที่ไว้อย่างเห็นได้ชัด หลักทิส ๖ ได้มีหลักในการปฏิบัติตามหน้าที่ตั้งแต่ผู้น้อยไปจนถึงหน้าที่ของผู้ใหญ่เป็นหลักครอบคลุมในการปฏิบัติหน้าที่ทางจริยธรรมของคนในสังคม

หลักธรรมที่นำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาการเมือง ได้แก่

๑. หลักทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการไปประยุกต์ใช้โดยการ รู้จักการให้ มอบสิ่งของที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน ผู้ได้บังคับบัญชาตั้งตนอยู่ในศีลธรรมอันดีงามมีกายวาจาปกติ นำเคารพ รู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของประชาชนมีความซื่อตรงต่อหน้าที่ด้วยความจริงใจ อ่อนโยน อภัยภัยไม่เย่อหยิ่งพยายามแผดเมากิเลสตัณหาไม่ให้มาครอบงำไม่กริ้วโกรธง่ายมีเหตุผลไม่เบียดเบียน กตเชื่อนทำให้เกิดความกลัว มีขันติความอดทนต่องานที่ยากลำบากและรู้จักวางตนให้เป็นหลักแน่นในธรรม หากผู้ปกครองหรือผู้นำปฏิบัติได้ดังที่กล่าวมานี้จะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาสังคมการเมืองได้ สังคมนั้นก็ย่อมมีความสุขความเจริญประชาชนหรือผู้ได้บังคับบัญชาก็จักมีความสามัคคีปรองดองและมีความรู้สึกรักผู้นำหรือผู้ปกครอง ปัญหาสังคมที่เกิดจากการเมืองอาจลดลงหรือหมดไปก็เป็นไปได้

๒. หลักจักรวรรดิวัตร ๑๒ เป็นหลักสำหรับผู้ปกครองหรือผู้นำ หากผู้นำมีการนำหลักนี้มาประยุกต์ใช้ก็ย่อมทำให้ประชาชนหรือผู้ได้บังคับบัญชาอยู่เย็นเป็นสุขหลัก จักรวรรดิวัตรนี้เป็น

หลักในการบริหารสำหรับผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองจะต้องปกครองโดยธรรมดังเห็นได้จากหลักธรรมข้อแรกของจักรวรรดิวัตร ผู้ปกครองหรือผู้นำจะต้องมีธรรมมาธิปไตยคือ มีธรรมเป็นใหญ่ ปัจจุบันผู้นำหรือผู้ปกครองขาดความชอบธรรม มีอคติความลำเอียงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ปัญหาสังคมวุ่นวายย่อมตามมา

๓. หลักอภิธานิยธรรม ๗ ก็เป็นหลักสำคัญเช่นเดียวกัน ในการนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาการเมืองหลักอภิธานิยธรรม ๗ นั้นเน้นให้คนในสังคมมีความสามัคคียอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันโดยไม่เน้นให้คนในสังคมแตกแยกกัน โดยการให้รู้จักความเคารพยำเกรงนับถือให้เกียรติผู้ใหญ่ของบ้านเมือง การให้เกียรติกันนั้นย่อมทำให้คนในสังคมรักกัน

หลักธรรมที่นำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ได้แก่

๑. หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์จักเห็นได้ว่ามีประโยชน์อย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจเราสามารถนำหลักการทั้ง ๔ ข้อมาประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดีสำหรับข้อแรกคือ อุฏฐานสัมปทา ถึงพร้อมด้วยความหมั่นเพียร มนุษย์ควรความหมั่น ขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่การงานฝึกฝนให้มีความชำนาญและรู้จริงอารักขสัมปทาถึงพร้อมด้วยการรักษาโภคทรัพย์ที่หามาได้ เราสามารถนำมาประยุกต์ใช้โดยการให้เรารู้จักรักษารูจักคุ้มครองเก็บรักษาทรัพย์สินไว้กลียาณมิตตาคบคนดีไม่คบคบชั่ว เราสามารถนำมาประยุกต์ใช้โดยการให้เรารู้จักคบหาคนดีเป็นมิตร รู้จักเสวนาคบหาคน ไม่คบไม่เอาอย่างผู้ที่ซุกงูไปในทางเสื่อมเสีย เลือกเสวนาศึกษาเยี่ยงอย่างที่ดีผู้ผู้ทรงคุณผู้มีความสามารถสมชีวิตาอยู่อย่างพอเพียงเราสามารถนำมาประยุกต์ใช้โดยการให้เรารู้จักการเลี้ยงชีวิตแต่พอดีรู้จักกำหนดรายได้และรายจ่ายเป็นอยู่พอดีสมกับรายได้ไม่ให้ฝืดเคืองหรือฟุ่มเฟือยให้รายได้เหนือรายจ่ายมีประหยัดเก็บไว้ใช้ในยามจำเป็น การรู้จักใช้สอยทรัพย์ที่ตนหามาได้โดยสุจริตนั้นควรใช้ตามสมควรแก่ฐานะของตน คือไม่ให้ฝืดเคืองนักและไม่ฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อจนเกินฐานะนัก กล่าวคือ ต้องรู้จักจัดระบบการเงิน รายได้รายจ่ายของตนเองให้ลงตัว

๒. หลักอิทธิบาท ๔ จากหลักอิทธิบาท ๔ ดังกล่าวข้างต้นเราสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจได้คือ หลักแรกคือหลักฉันทะ ฉันทะคือ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น ๆ หลักฉันทะ ความพอใจนี้ในท่ามกลางสังคมเศรษฐกิจที่วุ่นวาย และปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ เราควรพอใจในสิ่งที่เรามีอยู่และรักในสิ่งที่เรามีอาจกล่าวได้ว่า อยู่ตามสมควรแก่ฐานะ หลักที่สองคือ วิริยะ ความเพียรปัญหาเศรษฐกิจปัจจุบันสร้างความเดือดร้อนให้กับคนในสังคมเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้ที่ยากจนปัญหาเศรษฐกิจทำให้คนเกิดการว่างงานหรือตกงาน ในภาวะที่ตกงานหรือว่างงานนี้เราควรนำหลักวิริยะคือความเพียรมาประยุกต์ใช้ คือ ไม่ว่าจะเป็นงานอะไรเราควรทำ หากงานนั้นเป็นงานที่สุจริตโดยไม่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนหลักที่สามคือจิตตะ คือการเอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้น ๆ เราสามารถนำหลักนี้มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจโดยการ เป็นผู้ฝักใฝ่ที่จักแสวงหาความรู้ โดยการรู้จักคิดว่า ปัญหาเศรษฐกิจมีปัญหาที่เกิดมาจากอะไร และทำอย่างไรจึงจะแก้ปัญหานี้ได้

การแก้ไขปัญห เศรษฐกิจ หลักที่สี่วิมิงสาหากเรามีการนำหลักวิมิงสามาประยุกต์ใช้โดยผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ด้วยเหตุผล ถึงแม้ว่าเศรษฐกิจจะเป็นอย่างไรหากเรามีการนำหลักดังกล่าวข้างต้นมาใช้ก็จักทำให้เรามีปัญญารู้จักคิดใคร่ครวญ อยู่ในสังคมไหนก็มีแต่ความสุขความเจริญ

๓. หลักกุลจิรัฐิธิธรรม ๔ หลักกุลจิรัฐิธิธรรม ๔ เราสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญห เศรษฐกิจได้ ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่า หลักกุลจิรัฐิธิธรรม ๔ เป็นหลักแห่งการสร้างความมั่นคงให้กับตระกูลหรือครอบครัวกล่าวคือสังคมโดยยากมีความมั่งคั่งหรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ ต้องเริ่มสร้างหรือปลูกฝังคุณธรรมขั้นพื้นฐาน ๔ อย่างคือ ปลูกฝังให้รู้จักคุณค่าของสิ่งของหรือวัตถุ ปลูกฝังให้รู้จักซ่อมแซมบำรุงรักษาของที่นำมาใช้ใหม่ได้ ปลูกฝังให้รู้จักประมาณในการใช้จ่ายทรัพย์ ปลูกฝังโดยการให้ตั้งอยู่ในศีลธรรม เว้นจากอบายมุข หลักการดังกล่าวหากมีการนำมาประยุกต์ใช้ในสถาบันครอบครัวซึ่งเรียกว่า เป็นหน่วยสถาบันที่เล็กที่สุดของสังคม ปัญหาความล้มเหลวทางเศรษฐกิจย่อมเกิดขึ้นได้โดยยาก การที่ครอบครัวหรือตระกูลใดมีการนำหลักกุลจิรัฐิธิธรรม ๔ มาใช้ปัญหาทางการเงิน การงาน หรือปัญหาความยากจนย่อมหมดไป หลักกุลจิรัฐิธิธรรม ๔ เป็นหลักที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญห เศรษฐกิจได้อย่างแท้จริง เพราะเป็นหลักในการแก้ไขปัญห เศรษฐกิจ ทำให้สถาบันครอบครัวหรือตระกูล มีฐานะมั่นคง เมื่อสถาบันครอบครัวหรือตระกูลมีความฐานะมั่นคง ก็ย่อมส่งผลให้สังคมประเทศชาติตลอดถึงสังคมโลกมีความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ เพราะมีหลักการดังกล่าวประกันความมั่นคงไว้

๕.๒ ข้อเสนอแนะทั่วไป

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาพุทธทำนายในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท ทำให้สามารถเข้าใจสถานการณ์ภาวะปรากฏการณ์ของโลกที่จักเกิดกับมนุษย์ เมื่อศึกษาพุทธทำนายทำให้เราเข้าใจกับธรรมชาติและสิ่งรอบตัวเรามากยิ่งขึ้นทำให้เกิดการตื่นตัว อยากที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นในโลก สำหรับประโยชน์ที่บุคคลจักนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

๑. ทำให้บุคคลเข้าใจภาวะปรากฏการณ์ของโลกที่จักเกิดกับมนุษย์ในอนาคตข้างหน้า
๒. ทำให้บุคคลตระหนักรู้จักปัญหาที่จักเกิดขึ้นกับสังคมมนุษย์
๓. ทำให้บุคคลไม่ประมาทในการใช้ชีวิตแม้โลกจะตกอยู่ในสถานการณ์ใด ๆ ก็ตาม

๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคำทำนายของพุทธศาสนาและศาสนาร่วมสมัย
๒. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์พุทธทำนายในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเชิงลึกและควรศึกษาอิทธิพลที่เกิดจากพุทธทำนายที่มีต่อสังคมแต่ละด้าน